

Sagen sattes under Forhandling.

K. Bjerre: For ikke ret mange Dage siden førtes der her i Tinget en udførlig Forhandling om de grønlandske Tilstande. Det er for saa vidt ret heldigt, som jeg da kan haabe, at dette Lovforslag maa komme ligesom i denne Forhandlings Kølvand og være et Svar paa det Spørgsmaal, der den Gang blev rejst om, hvad vi agtede at gøre for Grønland, eller rettere sagt være et af Svarene, thi dette Forslag omhandler naturligvis ikke alt, hvad der fra Danmarks Side kan være Tale om at gøre for Grønland. Imidlertid omhandler Lovforslaget for saa vidt den vigtigste Side af dette, som det sigter til at opdrage Grønlænderne; udvikle deres aandelige Evner, forøge deres Kundskaber, i det hele udvikle dem til en større Dygtighed.

Hovedfordelen ved det foreliggende Forslag er, at det for det første forøger Virksomheden for at oplyse Grønlænderne. Under de Forhold, hvorunder der skal virkes, er det meget vanskeligt at faa samlet det tilstrækkelige Antal Elever til en Skole, derfor søger man at faa saa mange til Virksomheden deroppe uddannede Lærere, at man kun som yderste Nødhjælp og paa Steder, hvor Befolkningen er allertyndest, nøjes med uddannede Lærere og Lærerinder. Man søger i al Almindelighed at forbedre Forholdene baade for Undervisningen og for de kirkelige Forhold deroppe, men navnlig søger man mere end hidtil at drage Grønlænderne selv ind i Arbejdet, at faa flere og flere af dem til at blive Lærere og Præster deroppe. Eksempelvis skal jeg nævne, at det er Maalet, at af de 10 Præster, som tænkes at skulle virke i Grønland, skulle de 6 være Grønlændere, og endnu mere skulle Grønlænderne være virksomme i Skolens Arbejde.

Det er jo en meget vigtig Ting, at man, naar man skal drive Kolonisation eller, rettere sagt, styre et Fjernland — som vi nu sige —, paakalder de vedkommendes egne Kræfter saa meget som muligt. Derved opnaa vi dels at give dem den Ret, som tilkommer dem, idet de faa Indflydelse paa, hvorledes Udviklingen foregaar, og dels at udvikle dem netop ved det Arbejde, de udføre.

Jeg opfatter altsaa dette Lovforslag som meget anbefalelsesværdigt. I det enkelte synes jeg, det er godt udarbejdet, og jeg antager, at der ikke vil være Anledning til at gøre synderlig Forandring deri. Jeg vil dog tilraade, at det bliver underkastet Behandling i et Udvalg, men jeg haaber, at Udvalget skal kunne gøre sit Arbejde saa hurtigt, at Loven kan blive færdig allerede i Aar.

Der kan dog være enkelte Ting at rette. Jeg vil saaledes henstille til den højtærede Minister og det kommende Udvalg, om det er praktisk, at Sjællands Biskop skal have det øverste Tilsyn med de kirkelige Forhold i Grønland. Der foreslaas, at der skal sendes en Provst derop, eller at en af de grønlandske Præster skal udnævnes til Provst, medens dog det øverste kirkelige Tilsyn skal hvile hos Sjællands Biskop. I Virkeligheden vil dette sidste neppe betyde meget. Man kan tænke sig et af to. Enten vil Tilsynet ikke faa nogen Indflydelse, idet Biskoppen vil ræsonnere som saa, at Provsten, der forestaar Tingene i Grønland og er kendt med Forholdene, er den, der i Virkeligheden har Ansvaret. I saa Tilfælde er Biskoppens Tilsyn kun et Skin, et Omsvøbsdepartement, der dog, uden at bringe Nytte, noget forøger Biskoppens Arbejde, som i Forvejen er for stort. Eller ogsaa kunde Biskoppen, fordi han havde det overordnede Tilsyn, føle sig kaldet til at gribe ind i de grønlandske Forhold. Dette sidste vilde være meget uheldigt for den Mand, der som Provst skal gøre det virkelige Arbejde. Det er altid uheldigt, naar en gør Arbejdet og kender Forholdene, og en anden skal have det egentlige Ansvar. Jeg skal ikke nøjagtig kunne sige, hvorledes man paa den lempeligste Maade skulde kunne ordne dette. Det kunde tænkes, at man lod Provsten være Vikar for Biskoppen, saa at han, uden at være Biskop, i Virkeligheden fik biskoppelig Myndighed. Det er dog Meningen, at han — eller en anden Præst — skal kunne ordinere de grønlandske Præster paa Biskoppens Vegne, hvad der er den egentlige biskoppelige Funktion. Jeg henstiller til det kommende Udvalg at undersøge, hvorledes dette Forhold skal ordnes paa den mest praktiske Maade.